

Pecz Samu (1854–1922)

Egy gótikus funkcionalista

Pecz Samu (1854–1922) építész, műegyetemi tanár a századforduló építészetének, azon belül a historizmusnak egyik legkiemelkedőbb alakja. Emblematikus művei a mai napig meghatározzák Budapest építészeti összképét. Legismertebb városképi jelentőségű munkái a Szilágyi Dezső téri református templom, a Központi Vásárcsarnok, a műegyetemi épületek, köztük a könyvtár, az Üllői úti tisztviselőház vagy az Országos Levéltár. Nem csak Budapesten valósultak meg azonban tervei, a Monarchia Magyar Királysághoz tartozó távolabbi területeiről is bőven kapott megbízásokat.

Építészetét sajátos formanyelv jellemzi, néhány neoreneszánsz stílusú műtől eltekintve egész alkotó korszakára a középkori történeti elemek használata, illetve sajátos vegyítése a jellemző. E formai jegyek ellenére épületeit funkcionális gondolkodás és szerkezeti szemlélet határozta meg, és élete végéig kitartott elképzelése mellett, hogy a historizáló homlokzatképzéssel összeegyeztethetők a korszerű anyagok és szerkezetek. Ez a szemlélet oktatói munkásságából eredt: 34 éven át volt a Középipítéstani Tanszék tanszékvezető professzora, ahol – mai néven – épületszerkezet-tanítást tanított építész- és mérnökhallgatók nemzedékeinek. Tanári pályája, tankönyve, jegyzetei és nagy számú publikációja révén jelentős hatást gyakorolt a következő generációra.

Pecz Samuról eddig nem készült összefoglaló munka. E kötet mintegy 250 képpel, eredeti tervekkel, archív és mai fényképfelvételekkel minden eddigénél részletesebben mutatja be szakmai munkásságát, valamint a 20. század folyamán változó megítélését. A kötet nem kronológiailag, hanem épülettípusok szerint rendezi az építész életművét. Ennek oka, hogy Pecz Samu alapvetően a funkcióból indult ki, s az egyes épülettípusokkal kapcsolatos kérdések évtizedeken keresztül foglalkoztatták, hasonló elgondolások, problémák és megoldások újra előjönnek tervein. Ez a koherens, funkció alapú, az alaprajzot, szerkezetet, tömegelosztást hangsúlyozó, de végső soron stílust is érintő szemlélet indokolja a szerzők döntését. A kötet különlegessége, hogy az alkotói életút bemutatása mellett Pecz Samu családtörténetén keresztül az olvasó bepillantást nyerhet egy századfordulós polgári-értelmiségi család sorsába, s kirajzolódik a mester személyisége is. A szerzők törekedtek arra, hogy a szigorúan vett építészeti elemzések mellett a mentalitástörténeti, egyháztörténeti, várostörténeti vonatkozások is helyet kapjanak, így a kötet nemcsak építészek, művészettörténészek, hanem a századforduló kultúrtörténete iránt érdeklődő széles közönség számára is izgalmas olvasmány.

Szerzők:

Gyetzvainé Dr. Balogh Ágnes: okl. építészmérnök, építészettörténész, a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék egyetemi docense, az Építészmérnöki Kar nemzetközi oktatási dékánhelyettese

Dr. Róka Enikő: művészettörténész, muzeológus, kurátor, a Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár vezetője

Ügyiratszám: XXXII/138-7/2021
Ügyintéző: dr. Kelemen Miklós
Tárgy: „Pecz Samu építész monográfiájának kiadása”

2021. 11. 17.

7. 11. 17.

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencvárosi Polgármesteri Hivatala
Humánszolgáltatási Iroda
2021. NOV. 24.
Életem: .....
Irat száma: .....
Ügyintéző: dr. K. E. M. Helyettes: .....
xx84/108-8/2021

Támogatási elszámolás ellenőrzése

Költségvetési sor: 3972.

Támogatott szervezet megnevezése: Holnap Kiadó Kft.

Támogatási összeg: 100.000,- Ft

Az elszámolásban feltüntetett bizonylatok alakilag és számszerűségükben megfelelőek.

Budapest, 2021. 11. 15.

Pénzügyi Iroda

A támogatási összeg rendeltetésszerűen, a támogatás céljának megfelelően került felhasználásra.

Budapest, 2021. november 9.

Szilágyi Imre
irodavezető
Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencvárosi Polgármesteri Hivatal
Humánszolgáltatási Iroda

